

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВСП «ЕКОНОМІКО-ПРАВНИЧИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор

Олена ГРИБАНОВА

«28» вересня 2024

СОЦІАЛЬНЕ ПРОЄКТУВАННЯ
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки фахових молодших бакалаврів
галузі знань: 23 соціальна робота
спеціальності: 231 соціальна робота
освітньо-професійної програми: соціальна робота

Укладач: Наталія ЯЦУК

Обговорено та ухвалено
на засіданні циклової комісії соціальної
роботи, педагогіки та адвокатури
Протокол № 1 від «28» серпня 2024

Голова ЦК Олена МАЛОВІЧКО
(підпис) (ім'я, прізвище)

Ухвалено методичною радою коледжу

Протокол № 1 від «18» вересня 2024
Заступник директора з НМР

Альона ХОДАКОВСЬКА
(підпис)

2024 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо- кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів - 2	Галузь знань 23– соціальна робота	Нормативна/вибіркова	
Загальна кількість годин 90 год.	Спеціальність 231– соціальна робота освітньо-професійна програма Соціальна робота	Рік підготовки:	
		4 -й	-й
		Лекції	
Тижневих аудиторних годин для денної форми навчання: – 2 год	Освітньо-кваліфікаційний рівень: фаховий молодший бакалавр	14 год.	
		Практичні, семінарські	
		16 год.	
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		60 год.	год.
Вид контролю: залік			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Соціальне проєктування» є формування у студентів проєктного мислення та упровадження методів проєктної діяльності у професійну діяльність.

Основні завдання вивчення дисципліни «Соціальне проєктування» полягатимуть у:

- сформуванню уявлення про проєктну діяльність та її роль в роботі соціального працівника;
- сприяти набуттю навичок розробки проєктів у сфері своєї професійної діяльності;
- дати можливість опрацювати різні ролі командної роботи проєкту.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми результатом вивчення є набуття студентами таких компетенцій:

Інтегральна компетентність: Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі та практичні проблеми у соціальній сфері або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів соціальної роботи, та може характеризуватися певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях.

Компетентності визначені стандартом фахової передвищої освіти:

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного, демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 5. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 7. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК 9. Здатність до налагодження міжособистісної взаємодії.

ЗК 10. Здатність до виявлення та вирішення проблем.

ЗК 11. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

Компетентності визначені стандартом фахової передвищої освіти:

СК 5. Здатність виявляти потреби населення у соціальних послугах.

СК 7. Здатність визначати шляхи подолання соціальних проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення.

СК 10. Здатність до соціальної взаємодії у професійній сфері.

Результати навчання визначені стандартом фахової передвищої освіти:

РН 1. Здійснювати пошук, аналіз і оброблення інформації для розв'язання професійних завдань.

РН 3. Розв'язувати типові задачі в професійній діяльності

РН 10. Організовувати заходи з реабілітації, реінтеграції, соціальної адаптації отримувачів соціальних послуг.

РН 12. Знаходити рішення для покращення соціального добробуту та соціальної безпеки громадян.

РН 13. Визначати зміст і види співпраці з представниками різних професій, груп, громад у професійній діяльності.

РН 14. Планувати, аналізувати, контролювати та оцінювати власну роботу та роботу інших осіб у спеціалізованому контексті.

Результати навчання, визначені ВСП «Економіко-правничий фаховий коледж ЗНУ»:

РН 17. Застосовувати методи наукового дослідження для збору первинної інформації щодо отримувачів соціальних послуг.

РН 20. Застосовувати інструменти розробки та оцінки результативності соціальних проєктів які спрямовані на вирішення проблем добробуту населення.

РН 21. Володіти навичками якісного академічного письма та дотримуватися принципів академічної доброчесності.

Міждисциплінарні зв'язки.

Соціальна та демографічна статистика

Теорія соціальної сервісної держави

Соціальна робота з різними віковими групами

Економіка соціальної роботи

Соціальна політика в Україні

3. Програма навчальної дисципліни**РОЗДІЛ 1****СУТНІСТЬ ПРОЄКТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В РОБОТІ
СОЦІАЛЬНОГО ПРАЦІВНИКА****Тема 1. Проєктне мислення як одна з основних навичок сучасного працівника соціальної сфери**

Поняття проєкту та проєктної діяльності. Місце проєктної культури в соціальній сфері. Типологія соціальних проєктів. Проєкти за характером проєктованих змін (інноваційні та підтримуючі проєкти). Проєкти за їх значущістю (глобальні, національні, великомасштабні, локальні проєкти). Проєкти за напрямками діяльності (освітні, науково-технічні, культурні проєкти). Проєкти за особливостями фінансування (інвестиційні, спонсорські, кредитні, бюджетні, благодійні проєкти). Проєкти за їх масштабами (мікропроєкти, малі проєкти, мегапроєкти). Проєкти за термінами реалізації (короткострокові, середньострокові, довгострокові проєкти). Проєкти за їх взаємовпливом (взаємно виключні (альтернативні), взаємно незалежні, взаємно впливаючі (взаємно залежні), обумовлені (умовні), синергетичні, альтернативні за капіталом, проєкти, що заміщають). Престиж-проєкти.

Класифікація проєктів соціальної спрямованості: проєкти історико-культурного спрямування, оздоровчі проєкти, соціально-педагогічні проєкти, проєкти розвитку художньої культури, проєкти у сфері професійної культури, проєкти в сфері політичної культури, інформаційно-просвітницькі проєкти.

Тема 2. Етапи соціального проєктування.

Аналіз суспільної потреби, мета розробки соціального проєкту, завдання на проєктування і визначення параметрів, прийняття рішення у вигляді конкретної програми дій. Паспорт соціального проєкту. Алгоритм роботи над проєктом. Учасники проєкту. Ініціатор. Замовник. Інвестор. Офіс управління проєктом. Менеджер проєкту. Команда проєкту. Контрактор. Проєктувальник. Постачальники. Зовнішні фахівці. Ліцензори. Органи влади. Власник земельної ділянки. Виробник кінцевої продукції. Споживачі кінцевої продукції. Середовище проєкту. Чинники зовнішнього середовища. Внутрішні чинники.

Тема 3. Логіко-структурна матриця проєкту

Поняття матриці. Структура проєктної матриці. Технологія створення матриці проєкту. Мета та стратегічна мета проєкту як вияв рішення проблеми та наслідків його реалізації. Вияв бенефіціаріїв та стейкхолдерів проєкту. Вироблення показників реалізації завдань передбачених проєктом. Прогнозування ризиків та можливості їх усунення. SWOT-аналіз проєкту.

РОЗДІЛ 2 ПРОЕКТУВАННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ДІЯЛЬНОСТІ СОЦІАЛЬНОГО ПРАЦІВНИКА

Тема 4. Командоутворення в проєктній діяльності соціального працівника

Маркетинг персоналу. Команда проєкту: визначення та сутність. Основні принципи та організаційні аспекти формування ефективної команди. Життєві стадії команди проєкту. Сучасні підходи до організації команди: від традиційного, де кожна людина має свою зону відповідальності, до бірюзового і agile-підходу. Класичні етапи формування команди: формування (Forming); буря (Storming); нормалізація (Norming); злагодженість (Performing). Специфічні особливості команди. Способи створення підгруп. Функції і приклади типів групових ролей. Чинники, що визначають ролі в команді. Основні соціально-психологічні механізми взаємодії у малій групі. Соціально-психологічний клімат у групах. Принципи роботи команди.

Тема 5. Виявлення проблеми та встановлення цілей і завдань проєкту

Теми проєктів. Логіка подачі власної позиції. Способи дослідження явища з різних боків. Вироблення самостійного погляду на події, що відбуваються. Аргументи та захист власної ідеї. Методи визначення проблеми: опитування, фокус-групи (обмін думками між людьми, яких хвилюють однотипні проблеми), спостереження, вивчення повідомлень засобів масової інформації, робота з документами. Дерево проблем як інструмент проєктного менеджменту. Постановка мети та визначення завдань проєкту. Компоненти правильного формулювання цілі. Ресурсність команди.

Тема 6. Життєвий цикл проєкту

Стадії життєвого циклу проєкту: планування, фандрайзинг, реалізація, завершення. Принципи виконання проєктних дій. Дві категорії управлінських дій за проєктом: що спрямовані на створення продукту(тів) проєкту; що спрямовані на виконання проєкту. Технологічна карта як програма проєкту. Технологічна карта проєкту у вигляді інтелект-карти. Ієрархічна структура робіт: проєкт, основні фази, конкретні дії. Мережевий графік. Діаграма Ганта. Календарний план робіт. Складання бюджету. Фінансування та ко-фінансування. Звітність.

Тема 7. Написання успішної проєктної заявки та презентація проєкту

Грантова діяльність та грантова історія. Поняття апікаційної форми грантодавця. Основні етапи написання заявки на грант. Самоаналіз та пошук партнерів. Створення презентації. Риторичні прийоми захисту проєктної ідеї.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тематичних розділів і тем	Кількість годин				
	денна форма				
	усього	у тому числі			
		л	с/п	лаб.	сам.роб. інд.завд.
1	2	3	4	5	6
Розділ 1. ПРОЕКТУВАННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ДІЯЛЬНОСТІ СОЦІАЛЬНОГО ПРАЦІВНИКА					
Тема 1. Проєктне мислення як одна з основних навичок сучасного працівника соціальної сфери	9	2	2		5
Тема 2. Етапи соціального проєктування	14	2	2		10
Тема 3. Логіко-структурна матриця проєкту	9	2	2		5
Разом за розділом 1	42	6	6		30
Розділ 2. ПРОЕКТУВАННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ДІЯЛЬНОСТІ СОЦІАЛЬНОГО ПРАЦІВНИКА					
Тема 4. Командоутворення в проєктній діяльності соціального працівника	6	2	2		2
Тема 5. Виявлення проблеми та встановлення цілей і завдань проєкту.	14	2	2		10
Тема 6. Життєвий цикл проєкту	14	2	2		10
Тема 7. Написання успішної проєктної заявки та презентація проєкту	16	2	4		10
Разом за розділом 2	48	8	8		30
Усього годин	90	14	16		60

4. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Проектне мислення як одна з основних навичок сучасного працівника соціальної сфери	2
2	Тема 2. Етапи соціального проектування	
3	Тема 3. Логіко-структурна матриця проекту	2
4	Тема 4. Командоутворення в проектній діяльності соціального працівника.	2
5	Тема 5. Виявлення проблеми та встановлення цілей і завдань проекту.	2
6	Тема 6. Життєвий цикл проекту	2
7	Тема 7. Написання успішної проектної заявки та презентація проекту	2
Разом		14

5. Теми семінарських занять (практичних/лабораторних)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Форсайт. Про місце проектної діяльності у розбудові майбутнього України . 1. Актуальні програми та гранти для надання підтримки громадам та особам, що потребують допомоги 2. Грантові програми швидкого реагування 3. Проекти післявоєнного періоду.	2
2.	Тема 2. Семінар. Аналіз проектної діяльності: досвід успішних громад 1. Моніторинг проектів що започатковані в умовах COVID-19 і воєнного стану. 2. Перелік організацій грантодавців. 3. Молодіжні та громадські ініціативи в соціальній сфері	2
3	Тема 3. Практична робота. Логіко-структурна матриця проекту 1. Аналіз соціального проекту	2
4	Тема 4. Формування проектної групи. 1. Створити команду проекту	2
5	Тема 5. Групова робота. Визначення проблеми та встановлення цілей і завдань проекту. 1. Визначення проблеми 2. Дерево проблем трансформуємо у дерево цілей 3. Ідея проекту	2
6	Тема 6. Семінар. Проект від ідеї до презентації 1. Беніфіціарії та стейкхолдери 2. Ризики та план дій 3. Продукти проекту та бюджет	3
7	Тема 7. Семінар. Презентація ІНЗ Презентація проекту 1. Ревалентна ідея. 2. Ресурсність команди. 3. Життєздатність.	3
Разом		16

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Складання власних цілей на вивчення курсу та набуття фахових компетенцій. Збір матеріалу для брифінгу про проєктну діяльність в умовах COVID-19 і воєнного стану та повоєнний період.	6
2	Тема 2. Складання глосарію та схем і таблиць.	6
3	Тема 3. Складання матриці проєкту за прикладом	6
4	Тема 4. Опис методів та принципів роботи в команді проєкту	7
5	Тема 5. Опис проблеми та запропонованого рішення як ідеї й завдань проєкту	7
6	Тема 6. Розробка проєкту.	6
7	Тема 7. Заповнення апікаційної форми проєкту. Презентація проєкту.	6
Разом		60

7. Види контролю і система накопичення балів

Поточний контроль знань		Самостійна робота інд. завдання	Залік / тест	Сума
Модульна атестація № 1 (30 балів)	Модульна атестація № 2 (30 балів)			
Розділ 1	Розділ 2			
30	30	20	20	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Незараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов’язковим повторним курсом)		

8. Індивідуальна робота

Оберіть одне із завдань (додаток див. в СЕЗН Moodle):

1. Проектне мислення як одна з основних навичок сучасного працівника соціальної сфери
2. Перегляньте відео за посиланням:
https://www.tiktok.com/@wastehunt/video/7330638343409061126?_r=1&t=8jjc3mi5HID Визначте які можливості та ресурси мала команда для того щоб розпочати такий проект?
3. За складання таблиці сильних та слабких сторін ролей в команді за Белбіном. Скористайтесь посиланням: <https://azbyka.com.ua/uk/komandnye-rol-i-belbina-opredelenie-i-klassifikatsiya/>

Неформальна/інформальна освіта

В межах однієї теми, розділу курсу або модуля. Передбачити рекомендації щодо ресурсів (пропонуються он-лайн курси, семінари, тренінги для самостійного навчання на платформах Prometheus, EdEra, Coursera, ІППО, Всеосвіта).

- 1) Проектна діяльність - як ключ до навчання
<https://ruh.com.ua/training/proektna-dialnist-ak-kluc-do-00>
- 2) Становлення позитивної Я-концепції, як мета особистісної адаптації
<https://ippo.com.ua/training/stanovlenna-pozitivnoi-akoncepciiak-meta-osobistisnoi-80>
- 3) Розвиток особистості на всіх вікових етапах життя
<https://vseosvita.ua/course/rozvytok-osobystosti-na-vsikh-vikovykh-etapakh-zhyttia-8.html>
- 4) Модельна програма НУШ. Проектна діяльність
<https://ippo.com.ua/training/modelna-programa-nus-proektna-dialnist-2860>
- 5) Практичний кейс організації проектної діяльності учнів
<https://vseosvita.ua/webinar/praktychnyi-keis-orhanizatsii-proiektnoi-diialnosti-uchniv-1034.html>
- 6) Здійснення проектного навчання за допомогою штучного інтелекту
<https://naurok.com.ua/webinar/zdiysnennya-proektnogo-navchannya-za-dopomogoyu-shtuchnogo-intelektu>
- 7) Організація проектної діяльності в умовах дистанційного та змішаного навчання: технічний і психологічний аспекти
<https://naurok.com.ua/webinar/organizaciya-proektno-diyalnosti-v-umovah-distanciynogo-ta-zmishanogo-navchannya-tehnichnyi-i-psihologichnyi-aspekti>

Неформальна освіта є альтернативою індивідуальному завданню та оцінюється також у 20 балів. Необхідно завантажити на сторінку Moodle фотокопію сертифікату або прогресу проходження курсу. Крім того, щоб оцінка була зарахована, необхідно заповнити та надіслати заяву та декларацію про участь у неформальній освіті.

Підсумкова оцінка за неформальну освіту залежить від рівня прогресу: 100-80% - 20 балів, 79-60 % - 15 балів, 59-40 % - 10 балів, 39-20 % - 5 балів.

Рекомендована література

Основна:

1. Бутченко Т. І. Соціальне проектування : навчальний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності «Соціальна робота» освітньо-професійної програми «Соціальна робота». Запоріжжя : ЗНУ, 2020. 107 с.
2. Безпалько О. Соціальне проектування : навч. посіб. Київ, 2010. 127 с.
3. Гонтарева І. В. Управління проектами : підручник / І. В. Гонтарева. – Х.: Вид. ХНЕУ, 2011. 444 с.
4. Костєва Т. Особливості технології проектування в соціальній сфері. Наукові праці Чорноморського державного університету імені Петра Могили комплексу «КиєвоМогилянська академія». Серія: Педагогіка. 2016. Т. 270. Вип. 258. С. 47–51.
5. Нагорна Г. Соціальне проектування: історія становлення та розвитку. Молодий вчений. 2016. № 5 (32). Травень. С. 451–454.
6. Технології проектування в практиці роботи загальноосвітнього навчального закладу : теоретико-практичний аспект : посібник. Київ : Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2014. 336 с.

Додаткова:

1. Романовська Л. Особливості соціального проектування в соціальній роботі. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. 2020. № 68. Т. 1. С. 104–108
2. Петренко Н. О. Управління проектами. Навчальний посібник. / Н.О. Петренко, Л.О. Кустріч, М.О. Гоменюк. – К.: Центр учбової літератури, 2016. 244
3. Управління проектами: навчальний посібник / Уклад. Л.Є. Довгань, Г.А.Мохонько, І.П.Малик. – К.: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2017. 420 с.
4. Участь місцевих громад у муніципальному плануванні : навч.-метод. посіб. / Бутченко Т. І. (ред.), Лепський М. А. (ред.). Запоріжжя : Наукове товариство імені Я. Новицького, 2017. 84 с.
5. Участь молоді в молодіжному муніципальному плануванні : навч.- метод. посіб. / за заг. ред. Т. І. Бутченка. Запоріжжя : КСК-Альянс, 2016. 99 с.

Інформаційні ресурси

Посилання на Ваш курс в системі електронного забезпечення навчання Moodle:
<https://epkmoodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=475>

1. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>.
2. Інститут демографії та соціальних досліджень Національної академії наук України. – Режим доступу : <http://www.idss.org.ua>.
3. Найкращі соціальні проекти [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://forum.o2.ua>.
4. Соціальне підприємництво в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://socialbusiness.in.ua>.
5. Українського фонд соціальних інвестицій [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://usif.org.ua>.
6. Український форум благодійників [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ufb.org.ua/sektor-blagodijnosti/filantropija-u-sviti/trendi/trend-2.htm>.